

УДК 35.071.5:342.26+342.9](477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-4-3>

Олександр КОРНІЄНКО

аспірант кафедри регіональної політики, Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна), e-mail: oleksandr_korniyenko@knu.ua

ORCID: 0000-0002-3318-0269

Бібліографічний опис статті: Корнієнко, О. (2024). Теоретичні підходи до територіальної організації влади як об'єкта публічного управління. *Публічне управління та місцеве самоврядування*, 4, 20–28, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-4-3>

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ ЯК ОБ'ЄКТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю обґрунтування теоретичних підходів до територіальної організації влади як одного з визначальних об'єктів публічного управління. Від ефективного функціонування представницької чи виборчої влади на мікрорівні, на рівні громад, на районному та обласному рівнях залежить територіальний розвиток, справедливий розподіл ресурсів, що є необхідними для воєнного та повоєнного відновлення. Позитивний результат від застосування ефективних управлінських підходів сприятиме сталому та стійкому розвитку територій.

Розуміння концепції територіальної організації влади вимагає окреслення теоретичних меж, що сприятимуть вибору шляхів забезпечення ефективної територіальної організації владних відносин на різних рівнях. Представлена наукова розвідка висвітлює різні теоретичні підходи, включаючи теорію систем, теорію організації, теорію мереж задля того, щоб мати можливість дослідити територіальну організацію влади через призму характерних властивостей, що є домірними до теоретичних підходів в рамках публічного управління. Застосовуючи ці підходи, ми отримуємо розуміння про наявний потенціал властивостей, виокремленого з кожного теоретичного підходу.

Реформування адміністративно-територіального устрою, визначення нових меж адміністративно-територіальних одиниць, перехід до децентралізації, що визнана найуспішнішою реформою в Україні, в тому числі міжнародною спільнотою, передбачає необхідність аналізу класичних підходів та пошуку нових аспектів формування теоретичних підходів, адаптованих до умов сьогодення, що є практико орієнтованими. В цьому контексті, важливими завданнями, що ставляться перед державою є управління ефективністю систем територіальної організації влади, завершення реформи децентралізації, адаптування до умов зовнішньої агресії, питання повоєнної відбудови.

Зазначено, що сучасний євроінтеграційний вектор трансформування територіальної організації влади потребує аналізу, ґрунтовного дослідження наявної європейської практики, що налічує значний практичний та науковий доробок вказаної проблематики та переймання досвіду реалізації окремих підходів в разі практичної доцільності, що й обумовлюватиме вибір наступних тематик наукових розвідок.

Ключові слова: територіальна організація влади, системний підхід, організаційний підхід, мережевий підхід, публічне управління, органи влади.

Oleksandr KORNIYENKO

Postgraduate Student at the Department of Regional Policy of the Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine), e-mail: oleksandr_korniyenko@knu.ua

ORCID: 0000-0002-3318-0269

To cite this article: Korniyenko, O. (2024). Teoretychni pidkhody do terytorialnoi orhanizatsii vldy yak obiekta publichnoho upravlinnia [Theoretical approaches to the territorial organization of power as an object of public administration]. *Public Administration and Local Government*, 4, 20–28, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-4-3>

THEORETICAL APPROACHES TO TERRITORIAL POWER ORGANIZATION AS A PUBLIC ADMINISTRATION OBJECT

Abstract. *The research is relevant because it is necessary to substantiate the theoretical approaches to territorial power organization as one of the key factors of public administration. Efficient functioning of the representational or electoral authority at the micro, community, district and regional levels determines territorial development, fair distribution of the resources necessary for reconstruction amidst and after the war. Positive outcome of the efficient managerial approaches is likely to facilitate sustainable and unhindered territorial development.*

To understand the territorial power organization concept, we need to outline the theoretical hallmarks determining choices of the ways to ensure efficient territorial power organization at various levels. The research paper exhibits various theoretical approaches, including the systems theory, the organization theory, the network theory in order to be able to research the territorial organization of authority through the lens of the peculiar qualities consistent with the theoretical approaches within the frames of public administration. The specified approaches help us understand the available potential of qualities identified within each theoretical approach.

Reformation of the administrative territorial governance, establishment of new boundaries of the administrative territorial units, transfer to decentralization recognized as the most successful reform in Ukraine, including by the international community, call for analysis of the classic approaches and search of the new aspects of formation of the theoretical approaches adapted to our time and aimed at practical application. In this context, the government's primary objectives are to manage efficiency of the territorial power organization systems, complete the decentralization reform, adapt to the outside aggression environment, rebuild whatever has been destroyed during the war.

Notably, today's European integration vector of transformation of the territorial power organization requires analysis, comprehensive research of the existing European practice embracing a substantial scientific and practical study of the specified issue and sufficient experience of implementation of the certain approaches whenever it is feasible, and this will determine the choices of further scientific research topics.

Key words: *territorial power organization, systemic approach, organizational approach, network approach, public administration, public authority.*

Актуальність проблеми. Сучасні трансформаційні зміни в системі публічного управління пов'язані з впливом факторів ендегенного та екзогенного характеру. Одним із значущих об'єктів управління публічної сфери є територіальна організація влади. Науковці стверджують, що в умовах глобальної невизначеності дослідження складних територіальних суспільних систем є актуальною проблематикою, яка потребує ґрунтовного аналізу теоретичних підходів та практичних узагальнень. Представлена проблематика наукової розвідки передбачає аналіз класичних теоретичних підходів, уможливлуючи виявлення невикористаного потенціалу унікальних властивостей, що враховуватимуться в процесі моделювання територіальної організації влади.

Новий інтеграційний підхід сприятиме адаптивній та ефективній територіальній організації владних відносин, яка використовує як сильні сторони відповідного місцевого рівня так і централізовану підтримку, створюючи систему, яка є стійкою до змін, залишаючись водночас підзвітною та згуртованою.

Дане дослідження спрямоване на аналіз і порівняння теоретичних підходів до територіальної організації влади, спрямованих на виявлення сильних сторін і обмежень кожного задля досягнення ефективного і справедливого управління. Представлені нижче теоретичні підходи: організаційний, мережевий, системний – пропонують різні ідеї, зумовлені їх специфікою для сприяння ефективному управлінню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Значний науковий доробок присвячено проблематиці територіальної організації влади. Актуальність вивчення даного питання не зменшується, оскільки процес реформування триває. Б. Калиновський констатує, що реформування територіальної організації влади (далі – ТОВ) необхідно здійснювати відповідно до міжнародних стандартів. Я. Качан, Д. Красівський досліджують організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні. Г. Лук'янова розглядає реформування територіальної організації влади в Україні як чинник удосконалення публічного управління. М. Черняк наголошує на важливості модернізації територіальної організації влади на регіональному рівні. Х. Хомик описує принципи поділу влади в системі публічного управління, виходячи з досвіду Європейського Союзу.

Широкий спектр джерел, що охоплює теоретичні дослідження організацій представлено Ю. Білявською, Л. Жуковською, Г. Монастирським. М. Гончарова, Г. Мірошніченко розглядають становлення та розвиток сучасних організацій, що набувають «ознак самостійного організму, що бореться за виживання та комфортне існування...». В. Приходько, В. Прокопенко виокремлюють атрибутивні ознаки організацій як системи.

Основи теорії систем представлено у посібниках О. Гладкої, П. Грицюк, О. Джоші, К. Сороки. Методологію системного підходу

описує О. Кустовська, Н. Фоміцька; системний аналіз прийняття рішень висвітлюють Б. Бродський, Т. Гречко, К. Сорока та інші дослідники.

Тематика мережевого підходу привертає увагу значної кількості дослідників. К. Богуславська досліджує мережевий підхід, причини виникнення та типологію мереж. Базові принципи мережевої взаємодії у мережевих системах на місцевому рівні окреслюють Ю. Борисенко, Т. Маматова. Мережеву структуру публічної політики та управління характеризує С. Ситник. Н. Васюк, Л. Гаєвська досліджують мережеве управління на рівні публічного управління. Р. Войтович трактує виникнення і функціонування мережевого суспільства як нову форму соціальної організації. С. Ганаба досліджує мережеву взаємодію як новий вид соціальних відносин. Н. Новіченко представлено напрями розвитку цифрових компетентностей публічних службовців у дисертаційному дослідженні. Базові питання теорії складних мереж висвітлюють Д. Ланде А. Снарський, І. Субач та Д. Олійник розглядає формування «робочих мереж», як технологію залучення громадян в управління. Принципи інформаційної мережі «Електронний уряд» розглянуто у дисертаційному дослідженні Юсіфбейлі Рашид Расул Огли.

Як випливає з проведеного аналізу наукових джерел, що присвячено розгляду теоретичних підходів територіальної організації влади як об'єкта публічного управління, з'ясовано, що питання підвищення ефективності функціонування територіальної організації влади на основі поєднання принципів синергії організаційного, мережевого та системного підходів ще не виступали предметом спеціального дослідження, що підтверджує актуальність обраної проблематики.

Мета статті – виявлення специфіки територіальної організації влади як об'єкта публічного управління.

Завдання статті: виокремити найбільш доцільні для територіальної організації владних відносин властивості на базі різних теоретичних підходів: організаційного, мережевого, системного; провести порівняльний аналіз теоретичних підходів щодо територіальної організації влади; запропонувати новий інтеграційний підхід, що поєднає на основі принципів синергії невикористаний потенціал властивостей відповідно до кожного з вищенаведених теоретичних підходів, виходячи із загальнометодологічного тлумачення вказаної синергії як важливого джерела для ефективного функціонування територіальної організації влади.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблематика територіальної організації влади перебуває у центрі уваги наукової спільноти. Д. Красівський, Я. Качан, досліджуючи організаційно-правові засади територіальної організації влади в Україні, зазначають, що застосування принципів децентралізації, місцевого самоврядування та громадської участі сприятиме побудові ефективної та демократичної системи організації влади на територіальному рівні (Качан, Красівський, 2023). Наголошують на доцільності вивчення передового досвіду моделей місцевого самоврядування та децентралізації влади країн Європейського Союзу та адаптуванню їх до українських реалій (Качан, Красівський, 2023, с.40).

Х. Хомик у результаті дослідження (Хомик, 2024, с. 3) удосконалено теоретичні підходи щодо встановлення кореляційних залежностей впливу принципу поділу влади на публічне управління, що визначаються наступними факторами: контроль та збалансованість влади, прозорість та підзвітність, стійкість до кризових ситуацій, інновації та розвиток, легітимність та довіра.

І. Степанець у науковій розвідці пропонує розглядати територіальну організацію влади як систему галузево-ієрархічної взаємодії видів та форм влади у межах певного чітко визначеного просторового поля. Трансформація та модернізація територіальної організації влади в Україні може бути ефективною за умови дотримання принципів в суспільно-географічних межах: системності та комплексності, узгодженості з адміністративно-територіальним устроєм, просторово-часової єдності, послідовності (Степанець, 2018, с. 168–169).

М. Черняком побудовано модель модернізації територіальної організації влади в Україні та перераховано її основні аспекти: «перехід до багаторівневого врядування; впровадження контрактного підходу у взаємодії між центральними та територіальними органами влади; створення мережевих публічно-управлінських структур і перерозподіл функцій на регіональному рівні» (Черняк, 2020, с. 24).

На основі аналізу даних наукових розвідок виявлено декілька різних варіацій трансформації та модернізації ТОВ на основі принципів організаційно-правового, суспільно-географічного, просторового характеру. Дослідники звертають увагу на актуальність вивчення європейського досвіду моделей місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Вважаємо за необхідне розглянути класичні теоретичні підходи до ТОВ у межах системології, тобто, теорії

організації, теорії систем та теорії мереж задля виокремлення властивостей, потенціал яких сприятиме підвищенню ефективності територіальної організації влади.

Деякі аспекти теорії організації.

Л. Жуковська розглядає організацію як складну систему, що представлена об'єктивною структурою і як функцію управління. Особливе значення надано процесам самоорганізації та розумінню суті і закономірностей розвитку організацій, без якого «не можна ні управляти ними, ні ефективно використовувати їх потенціал, ні освоювати сучасні технології їх діяльності» (Жуковська, 2011, с. 6). М. Гончарова, Г. Мірошніченко також наголошують на важливості того факту, що в сучасних умовах «організація набуває всіх ознак самостійного організму, що бореться за виживання та комфортне існування...» (Гончарова, Мірошніченко, 2014, с. 6). В. Приходько та В. Прокопенко характеризують організації за такими атрибутивними ознаками: динамічність, цілеорієнтованість, відкритість; наявність інтерфейсів (точки перетину) з іншими системами й організаціями; складаються з визначеної кількості підсистем всередині більш масштабної організації; чіткість у визначенні кількісних і якісних ресурсів; емерджентність, тобто організація як система характеризується деякою новою якістю, що не є простою сумою властивостей підсистем, що її складають; адаптивність; гомеостатичність; наявність зворотного зв'язку та ієрархічність побудови (Приходько, Прокопенко, 2011, с. 12). О. Кустовською організацію визначено як «соціально-економічну систему, що поєднує групу людей, котрі сумісно реалізують певну спільну мету і діють на основі певних принципів і правил» (Кустовська, 2005). До організацій також відноситься органи державної влади, органи місцевого самоврядування (Кустовська, 2005).

Деякі аспекти теорії систем. Т. Гречко зазначено, що «властивість – сторона об'єкта, яка обумовлює його відмінність від інших об'єктів або схожість з ними і проявляється при взаємодії з іншими об'єктами, залежать від способу взаємодії об'єкта і суб'єкта» (Гречко, 2014). «Об'єкт є своїми властивостями не тільки перед суб'єктом, а й перед іншими об'єктами» (Гречко, 2014). Н. Фоміцька виокремлює такі властивості систем: цілісність, умовність кордонів, емерджентність, гомеостатичність – це здібність системи довгий час функціонувати без суттєвого зниження ефективності (Фоміцька, 2015, с. 7). Водночас, К. Сорока серед властивостей виділяє: цілісність; якісну визначеність; відмежованість відносно середовища; гетерогенність

і структурованість; взаємодію частин системи між собою; взаємодію і зв'язок з навколишнім середовищем; наявність інтегральних характеристик; емерджентність; наявність цілей та їх сукупності, ціленаправленість (Сорока, 2004, с. 17).

Деякі аспекти теорії мереж. Базові питання теорії складних мереж висвітлюють О. Ланде, А. Снарський, І. Субач. Науковою спільнотою увага прикута найбільше до соціальних мереж (Снарський, Субач, Ланде, 2023). Теоретично у складних мережах виділяють три основних напрями: дослідження статистичних властивостей, які характеризують поведінку мереж; створення моделі мереж; передбачення поведінки мереж за зміни структурних властивостей. У прикладних дослідженнях зазвичай застосовують такі типи для мережевого аналізу характеристики, як розмір мережі, мережна щільність, рівень центральності тощо (Снарський, Субач, Ланде, 2023, с. 12).

Р. Войтович здійснює ґрунтовний аналіз особливостей виникнення і функціонування мережевого суспільства, трактуючи її як нову форму соціальної організації, причиною виникнення якої є глобалізація (Войтович, 2010). Структурними елементами мережевого суспільства називає інформаційні структури, економічні структури, політичні структури, глобальні міждержавні структури тощо. Все це вказує на те, що саме категорія управління найбільш адекватно характеризує реалізацію організаційно-контрольних і стратегічних функцій в межах окремої мережі, оскільки, тим самим, має на меті визначення спільного знаменника взаємодії учасників мережі на основі їх прагнення досягти консенсусу (Войтович, 2010, с. 18).

Н. Васюк, Л. Гаєвська, уточнюють поняття «механізми мережевого управління» в діяльності органів публічної влади, висновують про необхідність створення горизонтальної інфраструктури мережевого управління, зокрема, експертно-консультативно-дорадчих груп при органах публічної влади (Васюк, Гаєвська, 2023, с. 17). Базові цінності та принципи мережевої взаємодії у мережевих системах місцевого розвитку окреслюють Ю. Борисенко, Т. Маматова (Борисенко, Маматова, 2017). Запропоновано сім принципів мережевої взаємодії, які забезпечують результативність функціонування мережевих систем місцевого розвитку: добровільність, спільність цілей і дії, взаємна вигода, пріоритетність зв'язків, колегіальність прийняття рішень, конгруентність, структурування діяльності і поділ обов'язків (Борисенко, Маматова, с. 23). Під мережевою системою міс-

цевого розвитку, автори розуміють «систему, яка утворює нову структуру на основі взаємодії сукупності однорідних і неоднорідних самостійних учасників мережі, пов'язаних певними інтеграційними відносинами з метою максимально ефективного використання наявного ресурсного потенціалу, які керуються загальними довгостроковими цілями розвитку території і діють за єдиними узгодженими правилами на основі визнаної учасниками системи цінностей в умовах множинності лідерства, множинності рівнів взаємодії і використання спільних комунікаційних каналів» (Борисенко, Маматова, с. 21, 22).

Д. Олійник вивчає «робочі мережі» (“network”), сучасну технологію, яка вказує на перехід до нових мобільних організаційних структур, кінцевою метою яких є рівноправність і вмотивованість всіх учасників управлінського процесу. Характерними ознаками таких мереж є самоорганізація, посилення ролі громадянського суспільства, перехід від ієрархічних до мережевих структур управління (Олійник, 2013, с. 281). Фундаментом для ефективного мережевого управління є електронне управління, що сприяє конгруентності між органами влади завдяки цифровим інструментам.

Очевидно, що усі сучасні моделі електронного управління зумовлені розвитком інформаційної цивілізації та є перспективними. Умовами реалізації цих моделей є: організація соціальної мережі, ефективний зворотній зв'язок і технічна підтримка на високому рівні (Юсіфбейлі, 2023 с. 108). Е-урядування ґрунтується на принципах техніко-технологічного спрямування, до яких належать сумісність, розвиток (відкритість), стандартизація, регулятивність, ефективність, безпека даних, нові завдання, єдина інформаційна база (Юсіфбейлі, 2023, с. 75). Напрями розвитку цифрових компетентностей публічних службовців: рекомендації та можливі варіанти дій описує у дисертаційному дослідженні Н. Новіченко (Новіченко, 2023, с. 187).

Слід зробити певні узагальнення. *По-перше*, теорія систем пропонує цілісне бачення, розглядаючи територіальні підсистеми як взаємопов'язані компоненти в рамках більш широкої системи управління, а саме територіальної суспільної системи. Головним пріоритетом є забезпечення певної збалансованості системи ТОВ, зокрема підсистем органів місцевого самоврядування і органів місцевої виконавчої влади. Відповідно до цього підходу принцип збалансованості підкреслює важливість підтримки зв'язку та координації між органами влади задля реалізації згуртованої політики. *По-друге*, теорія мережі пропонує сучасну пер-

спективу, розглядаючи територіальну організацію як мережу владних відносин, що виникають на основі співпраці, взаємодії, партнерства між органами влади на місцевому, регіональному та державному рівнях для покращення управління. Теорія мережі забезпечує основу для формування багаторівневого врядування, смарт ідей. *По-третє*, теорія організації вказує на чіткий розподіл влади, ресурсів, функцій, ієрархії відносин, повноважень. Високу ефективність проведення контролю та здійснення аналізу практики централізованих підходів і децентралізованих та контролю. Кожен з теоретичних підходів пропонує специфічні властивості, що є відмінними від інших характеристик. Поміж тим поєднання певних якостей та рис призводить до виникнення нових властивостей у суб'єктів системи ТОВ, формуючи певну унікальність функціонування територіальної організації, артикулюючи різні аспекти публічного управління. Для наочності представимо результати даного дослідження у формі табл. 1 та рис. 1.

На рис. 1. представлено інтегральний підхід на основі виокремлення властивостей теоретичних підходів, згруповано сильні та слабкі сторони теоретичних підходів.

Даний підхід передбачає раціональне, синергетичне поєднання властивостей, виокремлених з різних теоретичних підходів: теорії мереж, теорії систем, теорії організацій та є комплементарними по відношенню один до одного. Наслідком такого поєднання може бути побудова динамічної моделі територіальної організації влади, що буде домірною до сучасних викликів, загроз, відрізнятиметься адаптивністю. Мережі розглядаються як спосіб взаємодії суб'єктів систем територіальної організації влади.

Висновки. Виокремлено найбільш доцільні для територіальної організації владних відносин властивості на базі різних теоретичних підходів, а саме: горизонтальність зв'язків, адаптивність, плюралізм взаємодій, синергетичність, відкритість, емерджентність, поліцентричність, гомеостатичність, субсидіарність, зворотність зв'язків, еквіфінальність, цілеспрямованість, комунікаційність, композиційність, цілісність.

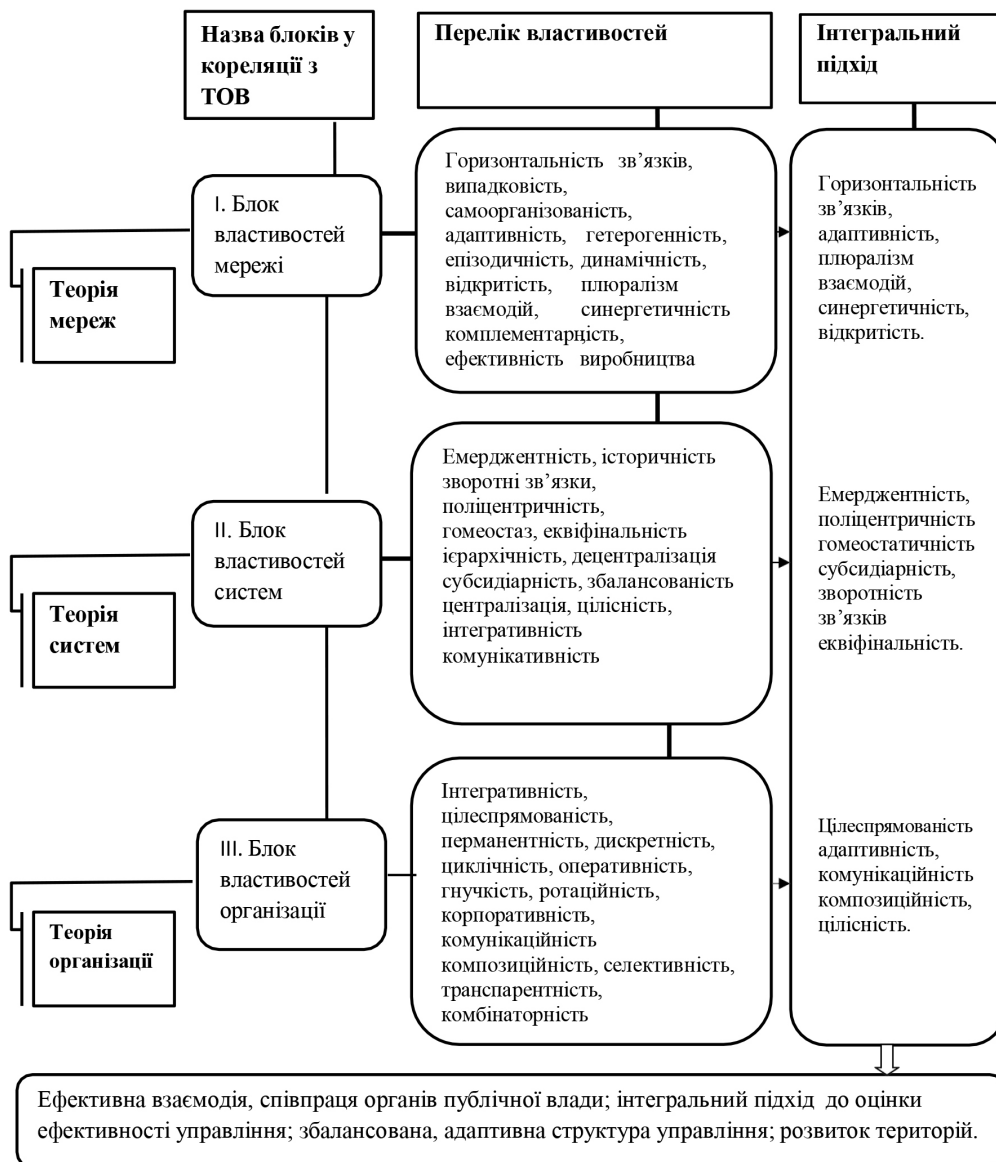
Проведено порівняльний аналіз теоретичних підходів щодо територіальної організації влади, на основі якого виокремлено деякі аспекти системного, організаційного та мережевого підходів, серед яких найбільш значущими є: територіальні підсистеми – це взаємопов'язані компоненти в рамках більш

Таблиця 1

Позитивні та негативні сторони теоретичних підходів

Назва теоретичного підходу	Позитивні сторони	Негативні сторони
Організаційний підхід	Забезпечується чіткий розподіл влади, ресурсів, функцій, ієрархії відносин, повноважень. Висока ефективність проведення контролю, аналіз практики централізованих підходів і децентралізованих.	Жорстке ієрархічне структурування, виникнення бар'єрів між органами влади і громадськістю.
Системний підхід	Сприяє прийняттю ефективних рішень. Вироблення політики органами влади відбувається комплексно з врахуванням соціальних, економічних та екологічних факторів, передбачено наявність зворотного зв'язку. ТОВ розглядається як структура, що розвивається на основі віднайдення балансу між централізацією та децентралізацією, враховуючи динаміку змін суспільних потреб. Можлива співпраця між різними рівнями влади.	В разі негайного прийняття рішень потребує часових витрат, що зумовлює сповільнене прийняття рішень.
Мережевий підхід	Характерна гнучкість і інклюзивність, інноваційність. Управління більш адаптивне та партисипативне, враховуються думки громадян та заінтересованих сторін, учасників.	Проблема координування і підзвітності у великих мережах зі значною кількістю учасників.

Джерело: авторська розробка.

Рис. 1. Інтегральний підхід підвищення ефективності територіальної організації влади

Джерело: авторська розробка на основі матеріалів (Бродський, 2022; Фоміцька 2015; Кустовська 2005; Колтун 2010).

широкої системи управління; пріоритетність надається принципу збалансованості, що підкреслює важливість підтримки зв'язку та координації між органами влади задля реалізації згуртованої політики; територіальна організація розглядається як мережа владних відносин, що виникають на основі співпраці, взаємодії, партнерства між органами влади на різних рівнях публічного управління; важливість чіткого розподілу влади, ресурсів, функцій, ієрархії відносин, повноважень.

Запропоновано новий інтеграційний підхід, що поєднує на основі принципів синергії невикористаний потенціал властивостей відповідно до організаційного, мережевого, системного підходів, виходячи із загальнометодологічного тлумачення вказаної синергії як важливого джерела для ефективного функціонування територіальної організації влади. Ключовими властивостями інтегрального підходу є емер-

джентність, поліцентричність, гомеостатичність, зворотність зв'язків, цілеспрямованість, адаптивність, комунікаційність.

Розглядаючи територіальну організацію влади через призму різних теоретичних підходів, отримуємо багатовимірне уявлення про те, як влада, ресурси та відповідальність функціонують на різних територіях. Акцентовано увагу на необхідності ефективного узгодження територіальної організації владних відносин щодо виявлення, розподілу та використання ресурсного потенціалу на мікрорівні, на рівні громад, районному, обласному рівнях.

У статті підкреслюється важливість теоретичних перспектив в оцінці територіальної організації влади як основного елемента публічного управління, наголошуючи на доцільності збалансованого інтегрального підходу, що враховує як центральні, регіональні так і місцеві інтереси.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Красівський Д. О., Качан Я. В. Тенденції та проблеми у сфері територіальної організації влади. *Ефективність державного управління* : зб. наук. пр. 2023. Вип 1. С. 74–75.
2. Хомик Х. Р. Реалізація принципу поділу влади в системі публічного управління провідних держав-членів Європейського Союзу: досвід для України: дис.д-ра філософії. Спец. 281 Публічне управління та адміністрування. Київ. 2024. 229 с.
3. Степанець І. М. Регіональний вимір територіальної організації влади в Україні. Дис. канд. геогр. наук.: спец. 11.00.02 – економічна та соціальна географія. 2018. 228 с.
4. Черняк М. Є. Модернізація територіальної організації влади як чинник регіонального розвитку : дис.д-ра філософії. Спец. 281 Публічне управління та адміністрування. ХарPI НАДУ. 2020. 241с.
5. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011.
6. Гончарова М., Мірошніченко Г. Теорія організації : навчальний посібник. Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 28 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/80555/3/Goncharova_organization.pdf;jsessionid=9F3EC142B10F498A24DF063944E43113.
7. Теорія організації: навч. посібник. В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т. В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. Д.: Національний гірничий університет, 2011. 258 с.
8. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка. 2005. 124 с.
9. Гречко Т. К. Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень : навчально-методичний посібник. Донецьк : ДонДУУ. 2014. 246 с.
10. Фоміцька Н. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : опорний конспект лекцій. Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр». 2015. 60с.
11. Сорока К. О. Основи теорії систем і системного аналізу: навч. посібник. ХНАМГ. 2004. 291 с.
12. Снарський А. О., Ланде Д. В., Субач І. Ю. Основи теорії складних мереж: навч. пос. ІС33І КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: ТОВ «Інжиніринг», 2023. 225 с.
13. Войтович Р. Мережеве суспільство як нова форма соціальної організації в умовах глобалізації. *Політичний менеджмент*. 2010. № 5. С. 3–18. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0000692984>.
14. Васюк Н., Гаєвська Л. Механізми мережевого управління в діяльності органів публічної влади: сутність понять. *Аспекти публічного управління*. 2023. Том 11. № 2. С. 17–23.
15. Борисенко Ю. В., Маматова Т. В. Базові цінності та принципи мережевої взаємодії у мережевих системах місцевого розвитку. *Аспекти публічного управління*. 2017. № 5(12). С. 17–26.
16. Олійник Д. Сучасні методи оцінки ефективності діяльності органів державної влади в Україні. *Ефективність державного управління*. Збірник наукових праць. 2013. Вип. 34. С. 275–283.

17. Юсіфбейлі Рашид Расул Огли. Електронне врядування як механізм публічного управління та адміністрування: дис. д-ра філософії. Спец. 281 Публічне управління та адміністрування. Київ. 2023. 275 с.
18. Новіченко Н. В. Цифрові компетентності публічних службовців. Дис. Публічне управління та адміністрування. Дніпро 2023. 232 с.
19. Бродський Ю. Б. Системний аналіз та теорія прийняття рішень: навч. посіб. в 3-х частинах. Частина 1: Системологія. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». 2022. 92 с.
20. Колтун В. Емерджентність системи місцевого самоврядування міста. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2010. № 4. С. 149–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2010_4_21.

REFERENCES:

1. Krasivskiy, D.O., & Kachan, Ya.V. (2023). Tendentsii ta problemy u sferi Terytorialnoi orhanizatsii vlady [Trends and problems in the sphere of territorial organization of power]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia : zb. nauk. pr. – Efficiency of public administration*, 1, 74–75 [in Ukrainian].
2. Khomyk, Kh.R. (2024). Realizatsiia pryntsyphu podilu vlady v systemi publicnoho upravlinnia providnykh derzhav-chleniv Yevropeiskoho Soiuzu: dosvid dlia Ukrainy [Implementation of the principle of separation of powers in the system of public administration of the leading member states of the European Union: experience for Ukraine]. *Doctor's thesis*. Kyiv, 229 p. [in Ukrainian].
3. Stepanets, I. M. (2018). Rehionalnyi vymir terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini [The regional dimension of the territorial organization of power in Ukraine]. *Candidate's thesis*. 228 p. [in Ukrainian].
4. Cherniak, M. Ye. (2020). Modernizatsiia terytorialnoi orhanizatsii vlady yak chynnyk rehionalnoho rozvytku [Modernization of the territorial organization of power in Ukraine as a factor of regional development]. *Doctor's thesis*. KharRI NADU, 241 p. [in Ukrainian].
5. Zhukovska, L. E. (2011). *Teoriia orhanizatsii [Theory of organization]* : navch.posib. Odesa: ONAZ im. O.S. Popova. [in Ukrainian].
6. Honcharova, M., & Miroshnychenko, H. (2014). *Teoriia orhanizatsii [Theory of organization]* : navchalnyi posibnyk. Sumy : DVNZ "UABS NBU", 28 p. Retrieved from: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/80555/3/Goncharova_organization.pdf;jsessionid=9F3EC142B10F498A24DF063944E43113 [in Ukrainian].
7. *Teoriia orhanizatsii* (2011). [Theory of organization] : navch. posibnyk. V. V. Prykhodko, V. I. Prokopenko, D.: Natsionalnyi hirnychiy universytet. 258 p. [in Ukrainian].
8. Kustovska, O. V. (2005). *Metodolohiia systemnoho pidkhodu ta naukovykh doslidzhen [Methodology of system approach and scientific research]* : kurs leksii. Ternopil: Ekonomichna dumka, 124 p. [in Ukrainian].
9. Hrechko, T. K. (2014). *Systemnyi analiz i pryiniattia innovatsiinykh rishen [System analysis and adoption of innovative solutions]* : navchalno-metodychnyi posibnyk. Donetsk : DonDUU. 246 p. [in Ukrainian].
10. Fomitska, N. V. (2015). *Metodolohiia systemnoho pidkhodu ta naukovykh doslidzhen [Methodology of system approach and scientific research]* : opornyi konspekt leksii. Vyd-vo KharRI NADU "Mahistr", 60 p. [in Ukrainian].
11. Soroka, K. O. (2004). *Osnovy teorii system i systemnoho analizu [Fundamentals of system theory and system analysis]* : navch. posibnyk. KhNAMH, 291 p. [in Ukrainian].
12. Snarskyi, A. O., Lande, D. V., & Subach, I. Yu. (2023). *Osnovy teorii skladnykh merezh [Fundamentals of the theory of complex networks]* : navch. pos. ISZZI KPI im. Ihoria Sikorskoho. Kyiv: TOV "Inzhynirynh", 225 p. [in Ukrainian].
13. Voitovych, R. (2010). Merezheve suspilstvo yak nova forma sotsialnoi orhanizatsii v umovakh hlobalizatsii [Network society as a new form of social organization in the context of globalization]. *Politychnyi menedzhment*, 5, 3–18. Retrieved from: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0000692984> [in Ukrainian].
14. Vasiuk, N., & Haievska, L. (2023) Mekhanizmy merezhevoho upravlinnia v diialnosti orhaniv publicnoi vlady: sutnist poniat [Mechanisms of network management in the activities of public authorities: the essence of concepts]. *Aspekty publicnoho upravlinnia*, 11, 2, 17–23 [in Ukrainian].
15. Borysenko, Yu. V., & Mamatova, T. V. (2017). Bazovi tsinnosti ta pryntsyphu merezhevoi vzaiemodii u merezhevyykh systemakh mistsevoho rozvytku [Basic values and principles of network interaction in network systems of local development]. *Aspekty publicnoho upravlinnia*, 5(12), 17–26 [in Ukrainian].
16. Oliinyk, D. (2013). Suchasni metody otsinky efektyvnosti diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady v Ukraini [Modern methods for assessing the effectiveness of the activities of public authorities in Ukraine]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia. Zbirnyk naukovykh prats*, 34, 275–283 [in Ukrainian].

17. Yusifbeili Rashed Rasul Ohly. (2023). Elektronne vriaduvannia yak mekhanizm publichnoho upravlinnia ta administruvannia [E-governance as a mechanism of public administration and management]. *Doctor's thesis*. Kyiv, 275 p. [in Ukrainian].

18. Novichenko, N. V. (2023). Tsyfrovi kompetentnosti publichnykh sluzhbovtsiv [Digital competencies of civil servants] : Dys. Publichne upravlinnia ta administruvannia. Dnipro, 232 p. [In Ukrainian].

19. Brodskiy, Yu. B. (2022). *Systemnyi analiz ta teoriia pryiniattia rishen* [Systems analysis and decision theory] : navch. posib. Chastyna 1: Systemolohiia. Zhytomyr: Derzhavnyi universytet «Zhytomyrska politekhnika», 92 p. [in Ukrainian].

20. Koltun V. (2010). Emerdzhentnist systemy mistsevoho samovriaduvannia mista [Emergence of the local government system of the city]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*, 4, 149–156. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2010_4_21 [in Ukrainian].